

Rapport tar la consultaziun da la revisiun totala da la lescha davart la cassa da pensiun chantunala dal Grischun

Situaziun da partenza e motiv per la revisiun totala

1. Prescripziuns dal dretg federal

Ils 17 da december 2010 ha il parlament federal deliberà – en il rom d'ina revisiun parziala da la LPP – las disposiziuns tar la finanziaziun da las instituziuns da prevenziun da corporaziuns da dretg public. Las novas regulaziuns han la finamira da garantir la segirezza finanziaria da questas instituziuns da prevenziun. Sper il sistem da la chapitalisaziun cumplaina da las instituziuns da prevenziun privatas, al qual er differentas cassas da pensiun dal maun public han midà ils ultims onns, è vegnì francà en la lescha in nov sistem da chapitalisaziun parziala (er numnà «finanziaziun maschadada» u «procedura da repartiziun parziala») per cassas da pensiun da dretg public cun garanzia statala. Tenor quest nov model ston instituziuns da prevenziun da dretg public cuntanscher entaifer 40 onns in grad da cuvrida d'almain 80 %. Tgi che tschernà quest sistem sto ademplir premissas severas. Uschia dovri tranter auter ina garanzia statala cumplensiva che garantescha p.ex. er en cas d'ina liquidaziun parziala ils deficits existents tant envers l'effectiv extrant sco er envers l'effectiv restant.

Per ina instituziun da prevenziun dal maun public po il legislatur relaschar da nov mo pli ubain las disposiziuns davart las prestaziuns ubain las disposiziuns davart la finanziaziun, betg dentant omadus geners da disposiziuns.

Tar las instituziuns da prevenziun da dretg public devi – tenor il dretg vertent – ina resalva areguard l'administraziun paritetica. Cur ch'ina communitad (p.ex. in chantun u ina vischnanca) relaschava las disposiziuns reglamentaras, stueva l'organ paritetic sulettamain vegnir tadlà. En il dretg federal revedì croda davent quest dretg da sulettamain vegnir tadlà. En il senn d'in vair partenadi social ston er las lavurantas ed ils lavurants pudair decider davart la concepziun da la prevenziun. La communitad sto sa restrenscher en l'avegnir en emprima lingia a la rolla da la patruna.

In'otra finamira da la revisiun parziala dal dretg federal è l'indipendenza resp. l'autonomia giuridica, organisatorica e finanziaria da las instituziuns da prevenziun da dretg public, uschia ch'ellas ston vegnir distatgadas da la structura administrativa en il senn stretg.

Las adattaziuns dal dretg federal èn entradas en vigur il 1. da schaner 2012. Las instituziuns da prevenziun survegnan temp fin la fin da l'onn 2013 per adattar lur basas giuridicas ed organisatoricas a las novas prescripziuns.

2. Revisiuns da la lescha davart la cassa da pensiun chantunala dals ultims onns

Dapi il cumenzament dal nov millenni èn ils relaschs da la cassa da pensiun chantunala vegnids sutta-mess a totalmain quatter revisiuns parzialas e totalas. Ils puncts principals da questas revisiuns èn tranter auter stads la midada al primat da contribuziun, la creaziun d'ina lescha davart la cassa da pensiun (pli baud ordinaziun davart la cassa da pensiun), la finanziaziun da la cassa a 100 % (senza la dar ina reserva en cas da midadas da la valor) sco er l'indipendenza da la cassa e la distatgada da la cassa or da l'administraziun centrala dal chantun. Oz è la cassa da pensiun chantunala dal Grischun (CP) in institut autonom da dretg public chantunal.

Tras questas revisiuns sin plaun chantunal èn vegnids realisads gia ordavant aspects fundamentals dal dretg federal. Autras pretensiuns dal dretg federal revedì ston dentant anc vegnir realisadas. Quai duai succeder tras il project da revisiun qua avant maun.

3. Nov basegn d'adattaziun

Il nov basegn d'adattaziun dal dretg chantunal resulta cunzunt tras il fatg ch'il dretg federal restrenscha las incumbensas dal chantun a las incumbensas sco patrùn. Plinavant surdat il dretg federal revedì – en

furma d'ina enumeraziun – incumbensas intransferiblas e nunprivablas a l'organ paritetic (tar la cassa da pensiun chantunala è quai la cumissiun administrativa).

En il dretg vertent èn praticamain tut las disposiziuns che concernan la CP regladas en la lescha davart la cassa da pensiun. Latiers tutgan ils secturs organisatorics (num, furma giuridica da la cassa, incumbensas da la regenza e dal cussegl grond, elecziun e cumposiziun sco er incumbensas da la cumissiun administrativa e.u.v.), ma er tut las disposiziuns davart la prevenziun (autezza da las contribuziuns e da las prestaziuns, cumenzament e fin da las prestaziuns e da las premissas da prestaziun, gruppa da las persunas assicuradas e.u.v.). Sco menziunà qua survart surdat il dretg federal incumbensas nunprivablas e betg delegablas a l'organ paritetic (tar la CP è quai la cumissiun administrativa).

Questas incumbensas, che vegnan attribuidas explicitamain a la cumissiun administrativa – sco p.ex. l'approvaziun dal quint annual u l'elecziun da la direcziun –, èn domiciliadas en il dretg chantunal vertent per part tar il legislatur e per part tar la regenza. Perquai che questa regulaziun chantunala divergescha dal nov dretg federal, dovri ina revisiun totala da la lescha davart la cassa da pensiun.

Igl è planisà da relaschar ina lescha concisa davart la cassa da pensiun che cuntegna las paucas disposiziuns organisatoricas ch'il legislatur sto decretar er en l'avegnir. Latiers tutgan la regulaziun da la sedia, la furma giuridica, la regulaziun davart las prestaziuns u davart la finanziaziun sco er la determinaziun dal salari assicurà e.a.

La cumissiun administrativa sco organ paritetic suprem relascha in reglament da prevenziun. Quest reglament è agiuntà sco sboz e sco orientaziun als documents da consultaziun qua avant maun. Areguard il cuntegn correspundan il project da lescha ed il sboz dal reglament da prevenziun al dretg chantunal vertent. Per las persunas assicuradas e per ils patruns affiliads n'ha la revisiun totala pia naginas consequenzas directas.

4. Dumondas preliminaras

Sin basa da la revisiun da la LPP dals 17 da december 2010 sa tschentan duas dumondas fundamentalas.

- Duai il cussegl grond sco legislatur reglar **la finanziaziun u las prestaziuns**? Tenor la LPP revedida po il legislatur mo pli reglar in da quests dus secturs.
- Duai la CP vegnir suttamessa al sistem da la **chaptalisaziun cumplaina** u al sistem da la **chaptalisaziun parziala**? Sco en il dretg vertent permetta la LPP revedida a las instituziuns da prevenziun da dretg public da tscherner in sistem da chaptalisaziun parziala. En quest cas ston ellas dentant ademplir cundiziuns severas.

4.1 Contribuziuns u prestaziuns?

Fin ussa pudevan la confederaziun, ils chantuns u las vischnancas relaschar las disposiziuns reglamentaras per lur atgnas instituziuns da prevenziun. Là reglavan els las prestaziuns, l'organisaziun, l'administraziun e la finanziaziun. En l'art. 51 al. 5 preveseva la lescha explicitamain che l'organ (paritetic) suprem stoppia sulettamain vegnir tadlà. Quest alinea è vegnì stritgà senza cumpensaziun en la LPP revedida. Plinavant èsi vegnì fixà da nov en l'art. 50 al. 2 LPP ch'il maun public dastga relaschar en l'avegnir mo pli ubain las disposiziuns davart las prestaziuns ubain las disposiziuns davart la finanziaziun per sias instituziuns da prevenziun. Las ulteriuras disposiziuns reglamentaras ston vegnir fixadas cuminaivlamain dals patruns e dals lavurants sco partenaris socials en il rom da lur pussaivladads finanzialas.

Dapi la revisiun totala da l'antieriura ordinaziun davart la cassa da pensiun l'onn 2000 vala il primat da contribuziun en il sector da las prestaziuns da vegliadetgna. Questa primat vegn mantegnì. Areguard las prestaziuns da vegliadetgna concerna la decisiun la pli impurtanta tar il primat da contribuziun la fixaziun da las contribuziuns da spargn. Lur structura (p.ex. graduaziun da la vegliadetgna) e lur autezza pon vegnir fixadas uschia, ch'ina finamira da prestaziun vegn cuntanschida en il rom d'in model. In

model po p.ex. prevair che las personas assicuradas han a la vegliadetgna finala – premiss che la carriera da salari ed il tschains dals dabuns da spargn correspundian al model – in dabun da spargn che dat, calculà cun la tariffa da conversiun correcta en chaussas tecnicas d'assicuranza, ina renta da 60 % da l'ultim salari assicurà. La midada menziunada al primat da contribuziun era vegnida fatga quella giada sin basa d'in tal model, nua ch'ins aveva definì ina finamira da renta da 60 % da l'ultim salari assicurà. E questa finamira dueva vegnir cuntanschida cun contribuziuns correspondentas.

I na fiss evidentamain betg raschunavel d'incaricar il cussegl grond da fixar la finamira da prestaziun, ils parameters en chaussas tecnicas d'assicuranza ed ils detagls da las prestaziuns d'assicuranza, entant che la cumissiun administrativa determinass las contribuziuns necessarias. La regulaziun da la finanziaziun po sa restrenscher a dumondas politicas relevantas. Per las prestaziuns dovri percenter disposiziuns detagliadas ch'èn per gronda part da natira tecnica, ed i fa senn che quellas vegnian fixadas dals partenaris socials en la cumissiun administrativa.

Sche la cumissiun administrativa fixass percenter las contribuziuns, vegnissan engrevgiadas considerablamain la planisaziun da las finanzas e la budgetaziun dal cussegl grond, ma er da las vischnancas affiliadas. Ed independentamain da quai na dastgass in'acceptanza politica per questa varianta strusch esser avant maun. Perquai vegni recumandà ch'il legislatur fixeschia las disposiziuns davart la finanziaziun.

4.2 Chapitalisaziun cumplaina u parziala?

L'art. 65 al. 1 LPP prescriba che las instituziuns da prevenziun stoppian garantir da tut temp ch'ellas possian ademplir las obligaziuns ch'ellas han surpiglià. Quai vul dir: lur facultad da prevenziun sto bastar per pajar las rentas currentas per vita duranta e per ademplir da tut temp las pretensiuns da libra circulaziun da las personas assicuradas activas. Quest sistem da finanziaziun vegn designà sco chapitalisaziun cumplaina. Tala è ademplida, sch'il grad da cuvrìda importa almain 100 %. Las instituziuns da prevenziun da dretg public han pudì divergiar da questa chapitalisaziun cumplaina, sch'igl era avant ina garanzia statala per las prestaziuns.

Cumbain ch'il princip da la chapitalisaziun cumplaina è vegnì consolidà tras la revisiun da la LPP dals 17 da december 2010, permetta la LPP revedida anc adina il sistem da la chapitalisaziun parziala per instituziuns da prevenziun da dretg public. Da nov sto il grad da cuvrìda dentant importar almain 80 %. Sch'el sa chatta sut quai, sto questa finamira vegnir cuntanschida entaifer maximalmain 40 onns.

Las instituziuns da prevenziun da dretg public che han il 1. da schaner 2012 ina sutgaranzia pon pia tscherner tranter la chapitalisaziun cumplaina u la chapitalisaziun parziala, ch'è colliada cun las cundiziuns generalas tenor la LPP revedida.

Sch'ina instituziun da prevenziun da dretg public tscherna la **chapitalisaziun cumplaina**, è ella – en cas d'ina sutgaranzia – obligada da prender las mesiras da sanaziun tenor la LPP, gist sco ina instituziun da prevenziun da dretg privat. Ella sto pia prender mesiras che laschan augmentar – tenor in model – il grad da cuvrìda entaifer maximalmain 7 fin 10 onns sin 100 %. Quest princip suonda la CP en moda consequenta dapi ch'ella è vegnida finanziada a 100 % l'onn 2005.

Betg pli permessa è la pratica tolerada per part fin ussa, nua ch'i vegniva desistì da mesiras da sanaziun, renviond ad ina garanzia statala ed al mantegniment segir da l'effectiv da personas assicuradas.

Sch'il legislatur sa decida per ina **chapitalisaziun parziala**, ston vegnir resguardadas differentas premissas.

Fin la fin da l'onn 2013 sto esser avant maun la decisiun davart la tscherna da la chapitalisaziun parziala, ed ils tratgs fundamentals dal sistem da finanziaziun ston esser elavurads.

La chapitalisaziun parziala premetta ina garanzia statala explicita. Questa garanzia va bler pli lunsch che la garanzia actuala da la lescha vertenta davart la cassa da pensiun. Là vegniss la garanzia applicada mo en il cas pauc probabel d'ina insolvenza u en cas che la cassa da pensiun fusiunass. La garanzia statala tenor l'art. 72c LPP stuess percenter esser ina garanzia cumplexsiva. En cas d'ina sutgaranzia stuess il chantun star bun per las suandantas prestaziuns:

- prestaziuns da vegliadetgna, da ristga e d'extrada
- prestaziuns d'extrada envers l'effectiv da personas assicuradas en cas d'ina liquidaziun parziala
- deficits en chaussas tecnicas d'assicuranza che resultan tar l'effectiv da personas assicuradas restantas en consequenza d'ina liquidaziun parziala

Plinavant stuess vegnir suttamess a l'autorità da surveglianza in plan da finanziaziun che mussa, co che l'equiliber finanziel da la CP vegn garantì a lunga vista. Quest plan stuess garantir ch'ils grads da cuvrìda da partenza na vegnian betg sutpassads e che augments futurs da las prestaziuns vegnian finanziads a 100 % conform a la procedura da chapitalisaziun.

La finanziaziun da la CP a 100 % ha già lieu ils onns 2000 fin 2005. La garanzia statala è vegnida re-trenchida quella giada ad ina simpla garanzia da prestaziun u garanzia da perdita (cf. explicaziuns tar l'art. 2 dal dretg vertent) ed è vegnida limitada a 10 onns. Tenor il dretg vertent finiss la garanzia statala l'onn 2015. La garanzia statala na duai betg puspè vegnir extendida e betg vegnir concepida en il senn da las prescripziuns dal dretg federal. Quai fiss dentant ina premissa stringenta, sch'ins tscherniss la chapitalisaziun parziala. Al sistem da la chapitalisaziun cumplaina sto perquai vegnir dada clera-main la preferenza.

Tenor la lescha actuala davart la cassa da pensiun (art. 24 lit. i) fa la cumissiun administrativa propostas a la regenza per reveder la lescha. En il rom da la discussiun preliminar da quests documents da consultaziun è la tscherna dal sistem da chapitalisaziun (chapitalisaziun parziala u cumplaina) stada in tema da discussiuns intensivass. La cumissiun n'ha betg anc vulì sa decider definitivamain per l'in u per l'auter sistem da chapitalisaziun. Pervia dal svilup demografic e pervia dals svilupps dals ultims onns sin ils martgads internaziunals da chapital vegn ella a stuair sa fatschentar ils proxims in u dus onns cun la reducziun dal tschains tecnic e cun las reducziuns da las prestaziuns che resultan qua tras. En quest connex ston vegnir tschertgadas mesiras accompagnantas per pudair cumpensar las reducziuns da las prestaziuns. Las basas correspondentas en chaussas tecnicas d'assicuranza davart la concepziun resp. davart las variantas da la structura futura da la prevenziun per la vegliadetgna èn actualmain en elavuraziun. Eventualmain vegn la cumissiun administrativa a s'exprimer anc ina giada en il rom da la consultaziun davart il sistem da chapitalisaziun.